

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

9 iunie st. v.

21 iunie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 23.

A N U L XXVII.

1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Strigoii.*

— Poveste. —

Să odată ca nici odată, că se ibovnică o fată c'un flăcău. Da la un timp flăcăul ca mai ba să deie pe la fată; da ea de doru-i se topia pe picior din și in și vâdend cu ochii. Umblă mai-că-sa meleagurile după vrăjitoare, dora i-ar găsi leacul; dar cum nu se prinde nuca 'n părete, așa pare că toate le pune alătura și ea din ce in ce tot mai reu.

Intr'o noapte eră foc de ger, că scilipiau pe cer stelele; fata șede pe prispă afară cu gândul la dragul ei și plângend se roga lui Ddeu:

— De-i viu, adă-l Ddome; de-i mort, fă macar să-l visez!

Și cum sta și se uită, numai vede un călăreț pe un cal alb ca ometul venind in fuga mare; ea-l cunoșce, eră iubitul ei.

— N'am vreme de-așteptat. De-ți mai sânt drag, strînge răpede ce ai de luat și hai cu mine!

Fata intră 'n casă, apucă ce apucă din zestre, se suie pe cal și pornesc iar ca vântul și ca gândul.

Cum mergeau, dice el fetei:

* Dșora Sevastos, care prin culegerile sale de poesii, povești și datine populare ș-a făcut un nume bine cunoscut in literatura noastră și a cărei scriere despre obiceiurile dela nunțile române a fost premiată de Academia Română, incepe cu lucrarea de față colabiorarea sa la fôia noastră.

— Luna luminază frumos, cum merg morții răpede, nu te temi, draga mea Caterină?

Ea se strînge de peptul lui, dar un fior de morțe o inghiață. El își oprise calul intr'un ținterim.

— Ce faci? îl intrébă fata.

— Te-am adus la casa mea, — apoi luă lucrurile și le duse la gura unui morment.

— Intră! dice flăcăul — să-ți dau zestrea.

— Ba intră tu, și ți-oi da-o eu.

Flăcăul se cobora 'n grôpă, fata-i dă ce ti dă din lucruri, la urmă i intinde capetul unu-i vël de pânză, îl desface răpede și fuga in căsuța din ograda bisericei unde eră lumină.

Pune zăvorul pe ușe, când colo 'n mijlocul casei eră un om mort; se uită prin casă, culcă cu fața 'n jos toate lucrurile, câte erau in picior prin casă și se sul pe captor.

Strigoitul, după ce trase pânza 'n grôpă, strigă fata, ea pace; se uită incolo 'ncôce, nu-i nicăiri; indată i-a venit in minte și amandea la căsuța undes'ascunsese fata. Bate odată zdra-ven in ușe și dice:

— Deschide-mi ușa, cociorvă.

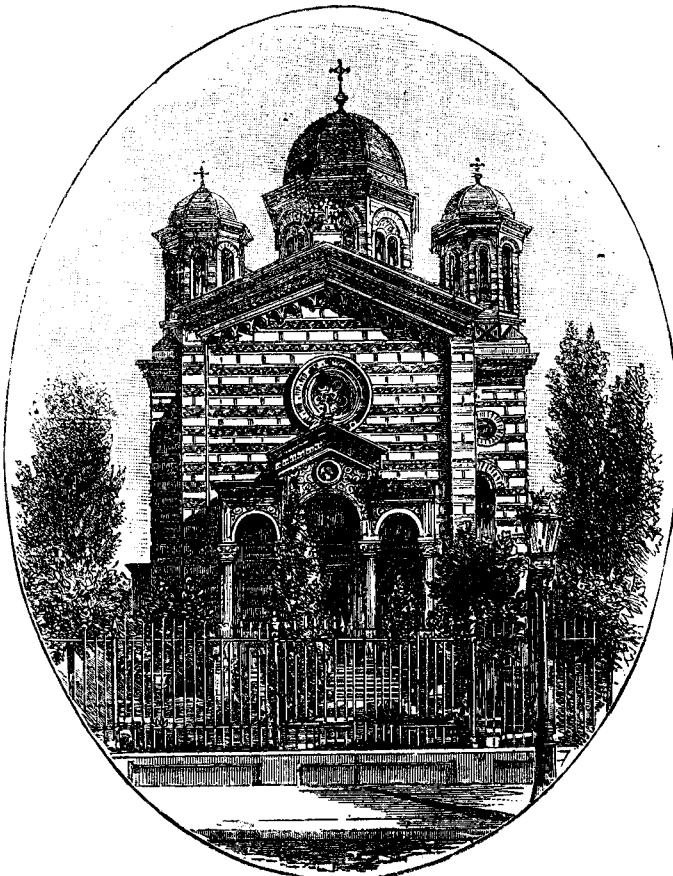
— Nu pot, că m'au culcat.

— Vino tu mătură, de-mi deschide!

— Nu pot, că m'au culcat și pe mine.

Strigă lingura și tot ce mai eră prin casă, dar nimene nu se putea duce, de ôre ce le culcase pe tôte.

Face atunci strigoitul: Sari măcar tu opăit, de-mi deschide!

Biserica Ddonna „Balasa“ in Bucuresol.

Pe opăiț fata uitase să-l întorne, atunci el țup colo de pe brăul hornului, dar cade jos și se face bucăți, de rămâne în casă intunerec.

Bezna de acolo strigă mortul :

— Frate frate, tu ești ca mine și eu ca tine, deschide-mi ușa !

Mortul se scólă hodoronc tronc cu sicriul în spate, când să pue mâna pe zăvor cântă cucoșii și cad morți unul în casă altul afară.

A doua zi când s'a dus dascalul la biserică, găsește un mort ingropat dinaintea ușei. Fuga la poartă, stringe tot satul și când deschid ușa, dau și peste mortul din casă tot lângă ușe.

Numai dau și peste fată, ce eră ghemuită 'n fundul cuptorului, mai mult murtă decât vie.

Fata cu gróza 'n suflet povestește cum s'au pe-trecut lucrurile.

— Ia veți, fiică, îi dișe preotul, — reu și fără cale ai făcut ce ai făcut ; multele plânsese aduc su-părare morților.

Aduc doi pari de stejar, îi ascuță bine, infige 'n inima fiecărui mort câte un par ș-apoi îi ard, căci numai cu-atâta le tai puterea.

Norodul cu grózá se uită la fața lor cea gal-benă și cu durerea 'n suflet pornește — cine știe unde.

Elena D. O. Sevastós.

Trece pasul vremii

Trece pasul vremii, trece
Necurmat în vecinicie,
Și cu el a noastre doruri
Nasc și mor și iar învie.

Inflorita tinereță
Ne adorme 'n cetișor,
Și 'n visări nevinovate
Prindem fluturii din sbor.

Imbățați de ilusiunea
Fericirii viitoare,
Noi din caerul vieții
Tórsem țile zimbitóre.

Și zidim castele de-aur
Pe un gând nepriceput,
Ce ne prinde, când din suflet
A iubi am început . . .

Anii trec și fără veste
Înainte ne răsare
Drum cu spini și polomidă,
Țile cu furtuni amare.

Deșteptându-ne din visul
Vieții cu dulci primăveri,
Ce vedem, decât ruine
Din zidirile de ieri ? !

Lumea ce-o alcătuisem
Tot din flori și poezie,
Se îngropă într'o clipă
Sub a vremii sură glie,

Ce în taină se prăvale
Peste-al țilelor trecut
Și ne spune cu durere,
Că ce-a fost : este pierdut.

Lupta vieții se începe;
Se începe prosa-i dură ;
Te isbești și zi și noapte,
Pentr'o mică bucurătură,

Ce în lacrimi înmuiată
Ț-o mânăci — ș-adesiori
Dujmănit te-apucă séra,
Ocărit te scoli în țori.

Ocărit ! Dar nu te plânge,
De ai inimă curată,
Sufere, căci suferința
Naște ziua de răsplată.

Pórta-ți crucea cu răbdare,
Fie drumul cât de greu,
Și ispita desperării
O încungiură mereu.

Crede, că apusul vieții
E făcut, ca să resară
Altă vietă mai fericie,
Fără drumuri cu ocară.

Și creșdend, în suflet pórtă
Chipul Celui ce-a zidit
Bolți albastre cu planeții
Rotitori în infinit . . .

Trece pasul vremii, trece
Necurmat în vecinicie
Și cu el a noastre doruri
Nasc și mor și iar învie.

Ca o spumă e vietă,
Ca un abur dus de vânt ;
Tortul ei când se stérșește,
Cade ghemul în morment

Traian H. Pop.

Momente istorice.

Cap III.

§ 8. Cum a fost primită diploma în țările propriu austriace și în Veneția.

Nici unul din popóarele acelor țeri nu a primit aceea eșire din sistema absolutistică cu nu știu ce bucurie mare și nici cu vreo încredere. Plăcea popórelor starea nouă de a se puté mișcă și a vorbi ceva mai fără frică de poliție, de gendarmi și de spioni, dar suvenirile din cel mai de aproape trecut prea erau prospete. Lumea din 1860 mai apucase constituțiuni octroate, ca cea din 1848, ca cea din 4 martie 1849, cassate una după alta ; pentru ce să nu póta fi cassată și acesta chiar de către auctorii sei, séu că adunându-se parlamentul central să voiéscă a o preface pe acesta, încât abia să o mai cunoști. Mai apoi vom vedé, că în adevér așa s'a și întemplat, precum le șoptise popórelor instinctul lor.

Dintre locuitorii germani ai Austriei se formase între alte partide politice una cu titlu de liberală în ideile sale, înse centralistă într'u totă puterea cuvântului în acel înțeles, ca pe lângă legi de altmentrea foarte liberale monarchia intrégă în tóte provinciile

sale să adopte limba germană ca limbă a statului și toate să ia colorit german. Pe lângă acea programă a sa partidei liberale austriace nu putea nicidecum să-i placă diploma cu »Individualitățile sale istorico-politice«, cu reaşederea Ungariei, Transilvaniei, Croației nici în atâtea drepturi de autonomie, câtă li se asigură prin diplomă. Acei austriaci liberali sunt și până în ziua de astăzi în contra ori cărei autonomii provinciale; ei vor să cunoscă numai departamente ca în Franța și o singură potestate legislativă centrală, generală pentru monarhia întregă.

Cu acea programă austriacă nu se puteau împacă Cehii, cum se dice, nici vii nici morți; ei tocma din contră vor să aibă pentru elementul lor încoronare de rege ca în vechime, dietă generală compusă din deputați naționali ceho-slavi aleși din Boemia, Moravia, Silesia, eventual și din comitatele slovace ale Ungariei.

În Tirol și peste tot partida ultramontană sau a concordatului nu voia să audă de libertatea religioasă a celorlalte confesiuni, nici de aplicare în patria lor a vreunui funcționar de altă confesiune, încă și mai puțin de libera migrațiune, în urmarea căreia în Tirol ar pute să locuască și protestanți, încă și evrei. În fine în Tirol se aușiră proteste și în contra venscripțiunii militare, sub cuvânt că ei și așa sunt vânători de profesiune și la trebuință se pot armă și pleacă. Tot în Tirol partea italiană a locuitorilor se cerea la Italia.

Locuitorii Veneției și ai teritorului seu remași după pacea dela Zürich tot sub domnia austriacă, colcăiau de mânie și resbunare, nu voiau să audă de nici o dispozițiune venită lor din Viena; o singură dorință li fremântă, ca să-și vedă teritoriul întreg încorporat la Italia.

Nici în Galiția nu erau spiritele mai liniștite. Poporațiunea curat polonă nu făcea vreun cas mare din diplomă, ea așteptă ca totdeauna, cum așteptă și astăzi restaurarea Poloniei Vechi, prin urmare și reincorporarea Galiției. Numai nefericitul popor rutin așteptă și dela diplomă oșescare ușorare.

Poporul sloven cunoscut la istorici și sub numirile de Vendi, Vindi și Corutani, locuitor în grupe mari în Stiria, Carinthia, Carniolia, în Litoralul adriatic și în o parte a Ungariei, deșteptat și el mai de înainte în conștiința sa și vedând că tutoratul german îl împedea mult în dezvoltarea individualității sale, se bucură și el încâtva pentru aparițiunea diplomei. Limba slovenă este din toate dialectele slave cea mai apropiată de limba serbo-croată, precum este și patria lor limitofă cu a Croaților; de aici apoi câteva încercări de a lucra cu croații în mod solidar.

Austria ca monarhia se mai credea încă tot mare și tare în confederațiunea germană. Încercările anterioare ale Austriei de a intra în confederațiunea germană cu toate țerile sale inspirau și astadată grije foarte mare la poporele negermane. Chiar și până în 1860 spiritele se simțiau iritate prin impregiurarea, că în cetățile renane ale Germaniei de cătră Franța se țineau ca garnisonă regimente austriace cu spese grele alătura cu cele prusiane; eră și un secret public, că Austria încercă prin mijloce diverse a-ș întinde rădăcinile afund în Germania, primind, oficiri din Germania în armata austriacă, însurând oficiri austriaci cu fete din Germania, aplicând bărbați de stat de acolo în serviciul statului, cum și prin alte mijloce de cabinete și de confidență. Acestea toate aveau în mintea poporelor înțelesul, că Austria își propusese a le germanisă pe toate, a le încorporă definitiv și apoi a proclamă restaurarea marelui imperiu german.

§ 9. Diploma în Ungaria. Brutalități selbatice.

Modul cum a fost primită acea constituțiune în Ungaria este mult mai bine cunoscut bătrânilor de astăzi, decât ca ei să aibă trebuință de informațiune asupra celor vedute cu ochii lor. Tonul și parola se dete și acum dela Pesta.

În sêra din 21 oct. des numitele acte de stat ajunseră la Pesta. Tipografiile lucrară totă nôtea spre a le reproduce și împărți la popor. Unii urcându-se pe câte un loc mai înalt le citiau la grupele de ômeni adunați. Unii strigau: »Acêsta este constituțiunea cea nouă!« Alții respundeau: »Nu, ci ea este constituțiunea cea vechiă«, adecă cea feudală, căci aceștia șcieau din ce pene eșise diploma. În fine ômenii cei mai ageri de minte își formulară o parolă: »Nu ne trebuie nici-o constituțiune octroată dela Viena.« Glôtele se întrebau, să lumineze, sêu să spargă ferestrele iluminate. A treia, a patra sêra ênsași poliția comandase iluminare. Studenții și alți fanatici spârgeau toate ferestrele iluminate strigând că pe acolo șed »trădători«, partizani austriaci, negri-galbini. Ca și în zilele cele mai blăstêmate a trebuit să eșă garnisona spre a sparge prin mulțime și a o risipi. Acum îi trecuee de glumă și lui Benedek. El într'aceea fu denumit comandant la Veneția; el inse înainte de plecare chiamând pe câțiva cetățeni de frunte le dîse în maniera sa de soldat: »Ori să infrênați dvostre acele blăstêmății, ori decă nu, eu la cea mai de aprôpe ocașiune nu voi întrebă câți au să cadă.« Până la acêsta amerințare inse urmaseră nenumerate demonstrațiuni, daune și maltratări. Din ură cătră Austria și cătră domnia de dîce ani, locuitorii germani avură să pață rele multe și mari. Tôte pajorele austriace și tôte firmele cu c. r. delăturate sêu sfărmate. Se comiteau și multe nebunii; locuitorii cari își câștigaseră în cei 10 ani drept de cetățeni erau lipsiți de acela; pâlăriile cilindre ale ômenilor infundate în cap sêu trântite și călcate în picioare ca în 1790/1 și în 1848/9.

Glôtele, studenții și cine ar fi cređut, jidovii, aceiași jidovi, cari alergaseră de atâtea ori cu adrese de sclavi pe la generali și la auctorități civile, n'au așteptat ca funcționarii și profesorii austriaci să fie dimisionați și substituiți în totă regula prin alții ungureșci, ci i-au aruncat ei aiară în modul cel mai brutal și barbar; actele și mai ales așa numitele cărți mari de realități (Grundbücher) au fost aruncate în stradă; multe acte de procese dela tribunale răpitate sêu nimicite de cătră cei interesați; pentru ca să nu li se afle urma și să scape unii de plată, alții de temniță; scrisori și acte care mai veniau cu adrese nemțesești, erau reinturnate sêu rupte în bucăți. Unii canceliști și diurniști tineri de pe la biurouri, cari până eri sărutaseră mânilor presidentului sêu ale directorului lor, acum intrau la aceștia cu nerușinare asiatică și le arătau ușa.

Acelea lapte mojicești, brutale și barbăre erau cu atât mai caracteristice pentru făptuitorii lor, cu cât monarcul prin biletele sale adresate baronului Vay luase toate măsurile pentru reintorcerea Ungariei la starea de înaintea revoluțiunii. Cardinalului primat Scitovski i se dedese ordin ca să convôce și el o conferință la reședința sa din Strigon, spre a luă în revisiune legea electorală pentru dieta viitoare. Tot așa se ingrigise pentru reorganizarea administrațiunii și a justiției dându-se cancelarului ordin, ca să restaure așa numitul Tavernicat și prin acela comitatele, cum și pe Judex Curiae și prin acela curtea înaltă reg., cunoscută în alte staturi sub nume de Curte de Cassațiune. Banului Croației generalului Sokcevic i s'a comis ca să prepare deschiderea dietei croate au-

tonóme. Intocma tractă monarcul și cu Transilvania ca cu țără autonómă, demandând ca să se țină și aici o conferență preparativă pentru convocarea dietei cu ajutorul unei legi electorale, care nu mai putea fi cea vechiă feudală, ci cu totul alta, modificată în părți esențiale.

În cât pentru Banat s'a dat misiunea generalului comite Mensdorf-Pouilly, ca să mîrgă la Timișóra în calitate de comisar, unde convocând și el conferență să intrebe pe bărbații de »incredere« din Banat și Voivodină, decă voesc séu nu a se încorporá la Ungaria cum au fost până în 1848. Gubernator al aceleor teritorii erá în acelea zile un alt francez naturalizat în Austria, anume generalul baron Bigot de Saint-Quentin. După șcirile venite pe atunci dela Timișóra la »Gazeta Transilvaniei«, acea reincorporare a fost pentru Mensdorf-Pouilly o adevărată distrațiune, formalitate, o mică comediă. Când a venit Mensdorf acolo, camaradul seu de arme St.-Quentin își și primise revocarea din funcțiunea de gubernator al Voivodinei și al Banatului, căci de ar fi fost întrebate chiar și masele poporului, precum nu s'a întemplat, gubernul ar fi fost mai mult ca sigur de rezultat. Peste puțin încorporarea s'a și realizat.

Tóte mergeau acum pe voia ungurilor. Se făcuseră și în ministeriul central schimbări mari. Au cădút miniștrii Leo Thun, Thierry al poliției imperiale, mai apoi și Goluchovski, a remas inse c. Széchen și lângă el a intrat și cancelarul br. Vay, totodată ca ministru de stat. Prin urmare ungurii nu mai aveau nici-o trebuință de brutalități și de anarhiă, care acum se încinsese peste tótă țera, ci ei puteau să aștepte în tótă liniștea desvoltarea ulterioară a restaurărilor și deschiderea dietei; dară precum sînt din natura lor fôrte aplecați spre escese și imbuibați, apoi miriade din trênșii mai erau și flămânđi peste măsură după funcțiuni, își vîrsau mânia peste tot ce le stetea în cale; se și îmbărbătau fôrte mult din afară. Despre italieni șciseau bine, că pe cât timp nu vîd încorporată și Veneția, cassată și domnia temporală a papii, pace cu ei nu va fi. Tot așa ungurii erau informați de cătră conspiratori despre planurile polonilor, prin urmare ei credeau într'un nou resboiu civil. Așa intrară ungurii în a. 1861, apoi în aprilie în dieta lor.

Generalul Benedek înainte de a plecă la Italia dete o proclamațiune, în care țice ungurilor, că acum dorințele țerei sînt împlinite, căci Maj. Sa a restaurat starea legală. Benedek și-a încheiat proclamațiunea cu ungurescul Eljen a király (Să trăsescă regele), pe când până atunci se putea țice numai: »Să trăsescă împératul.«

La începutul activității constituționale încă nu se putea șci, decă va mai fi séu nu restaurată demnitatea și funcțiunea de palatin ca locțiitor al regelui în Ungaria, ci potestatea remase deocamdată pe timp cu totul nesigur pe lângă br. Vay în calitate sa de cancelar și totodată óreșcum ca mandatar al inaltei aristocrații conservative, care-l recomandase la rege ca pe unul, care în zilele lui Haynau fusese dat de trei ori în judecată marțială și a treia óră condamnat, apoi în 1859 fu iarăș închis din cauza rezistenței la patentă emanată asupra protestanților; prin urmare denumirea lui Vay se putea interpretá și ca satisfacțiune dată pentru suferințele sale de mai înainte, precum a și fost.

În cât pentru românii din Ungaria, cunoșceau și ei pe Vay numai ca pe spîndurătorul de români în Cluș, prin urmare nici ei nu așteptau vreun bine mare dela dînsul.

Trufașul Majlath fu numit Tavernicus; com. G. Apponyi Judex Curiae, om fôrte rafinat.

Românii din Ungaria nu puteau aștepta dela aceștia nici cât s'ar fi încumêtat să aștepte dela Vay. În urmarea anarchiei pe care Vay nu a fost în stare să o înfrêne, dînsul în 18 iulie a cădút tocma pe când dieta plină de Kosuthiani se vedea a fi fôrte aplecată a reveni la manifestul din 14 aprilie 1849, pe când partida lui Deák pretindea numai restaurarea legilor din 1848 și încoronarea regelui, iară dreptul de hereditate la tron îl respectá. În fine s'a deschis și dieta. Generalul comite Maurițiu Pálffy un om aspru, fu numit gubernator. Cardinalul Scitovski care-ș făcuse de cap cu rezistențele sale, fu chemat la monarc, precum se țice în stilul vechiu oficios, »ad audiendum verbum regium«, și înfruntat aspru. Într'aceea și bărbații din inteligența Slavacilor au muștrat destul pe primate prin adrese scrise în limba lor, din cauza că el ca slavac curat uitând cu totul de naționalitatea și limba sa maternă, lucrase tot numai pentru restaurarea și domnia limbii maghiare. În 5. nov. 1861 s'a introdus din nou administrațiunea militară în tot cuprinsul țerei intocma ca după a. 1849. Monarcul nu avea încătrău, trebuia să recurgă din nou la acea măsură drastică, séu să stea cu mâinile în sin și să privescă din Viena cu sânge rece, cum se face carne de om în Ungaria cu atât mai ușor, cu cât în câteva comitate apucaseră și bandiți (talchari) în funcțiuni de frunte, cari spoliau séu cum țice poporul, beliau pe locuitori în mod nerușinat.

Tot în acele zile se încinsese între aristocrația cea conservativă de una, între cele doue partide, a lui Francisc Deák și a lui Kosuth de altă parte o desbinare furiósă, încât uneori țice se părea că este p'ací ca să-și verse sângele unii între alții.

Într'un singur punct se invoiau cei mai mulți din tóte partidele, ca să nu plătescă impositete fără esecutiune militară și la asentări de recruți să arunce tóte pedecile posibili în calea comisiunilor. Din partea poporului s'a vîrsat și sânge din cauza monopolului. Anume la Kecskemét au fost impușcați câțiva ómeni în conflictul avut cu finanții îndată după publicarea diplomei pentru monopolul de tutun, pe care poporul unguresc îl considerá ca desființat.

În Ungaria bandiții de profesiune n'au lipsit nici-odată. Sub absolutism numărul lor se înmulțise peste măsură prin bande formate din foștii insurgenți kossuthiani, nu atât săteni ordinari, cât mai vîrtos din clasa mijlociă, nobili și orășeni. Nici-un drum nu erá sigur; spoliațiuni și onoruri, ca și călcări de case fără numer. Furcile funcționau cum am țice, în permanență, și cunoscutul scriitor Maurițiu Jokai făcuse în țiarul seu »Hon« descoperirea, că în cei țecce ani singur în comitatul Somogy au fost spîndurați la trei sute de bandiți. Aceeaș manoperă cu bandiții s'a mai continuat și după 1860 mai mulți ani; dară despre asemenea manopere »gloriose« cu societăți de hoți și de ucigași ca Rózsa Sándor și alți mulți, se caute cui îi place a se informá din istoria contimporană a Ungariei, iară noi aici numai cât le atingem ca de aducere-aminte de când călătoriam și noi peste pustele Ungariei cu deligeanul, gata în tot momentul de a fi oprii pe loc și spoliați în drum séu la câte o cărciumă (csárda) singuratică.

După eșirea patentei din 26 februarie, care erá iarăș altă constituțiune modificată, și denumirea lui Schmerling spiritele în Ungaria s'au infuriat și mai mult; despre acea patentă inse mai multe la alt loc.

George Barițiu.

Opere moderne și domnișóre plac numai atunci când decorațiunea e pompósă.

R E G I N A N O P T I I .

Sufixele *esti* și *iste* în numele de localități românești.

(Urmare.)

Nume geografice în România.

1. Sufixul *asta*.

Monastioara sate în jud. Putna și Dâmbovița. Numele e compus din mon—asty—óra; decă ar fi compus din Monasterium, mănăstire, ar fi trebuit să fie: Mănăstirioara seu mănăstirora. Monasterion gr. mănăstire românește. Monas înseamnă: singur, as în compoziție cade, cum vedurăm mai sus la campus și domus, — se adaugă asty, asti, deci mon—asty, locuință pentru un om singuratec; — er om, — deci mon—ast—er om cu locuință singuratecă; la gramatici se află: monastor, feminina monastria, ion din capăt înseamnă loc, de monasterion, loc pentru om cu locuință singuratecă; — în loc de monaster se află și monastes, unde es e=om. — Monastioara poate fi și corupțiune din mănăstire, — decă nu e, atunci mon înseamnă deal, asti locuință, óra e sufix de diminutiv românesc, — ca mai sus în Selistioara, Cristioara.

2. Sufixul *este*.

Tóte sânt culese din dicționarul topografic al lui Frunțescu. Campeste locuință izolată în jud. Dorohoiu, Chereste loc izolată în jud. Rîmnicul Sărat; și Cheresteu loc izolată în jud. Putna.

3. Sufixul *esti*.

În dicț. topografic al lui Frunțescu nu se află nici un nume de localitate cu sufixul esti. Pentru ce? pentru că tóte le-a scris cu sufixul: esci. Eu, precum am mai đis, în Caraș am auzit sufixul esti și nu esci, — și cumcă am auzit bine, dovedește și impregiuarea, — că în cele oficióse sufixul s'a scris cu est și uneori cu esd, deci nu esc. Frunțescu de bună sémă a crețut, că aci e sufixul de adiectiv: escu și esca, și pentru acésta: București în loc de Bucuresti. Acele nume de sub 2, și cele urmátore din România ni dau convingerea, că esti e original și bun, iară nu esci. Conced eu, că pe atare boier l'a chie-mat Popescu, Florescu seu altcum cu sufixul numelui în scu, — și că satul s'a putut numi dela numele Popescu și cu numele: Popești, Florești etc., — dar aceste numiri pot fi prea puține, — și astfel după părerea mea e smintă de a află sufix de adiectiv în: escu, esca unde trebuie să fie: esti.

Da, în loc de celticul: aisdæ se află și ais-ca și din aisca s'a născut și esci, — dar aceste iară trebuiesc studiate și precisate, precum le voi arăta în urmátorea scriere, începând după asemenea metodă, cu cea de aci arătată. Și totuș Frunțescu scrie: Bersestian, nume de familie. Frest loc izolată în jud. Prahova. Brest se află în Francia, Breste și Brestovaț în Ungaria. Prest în Francia, Prestburg 2 sate în Anglia. La Preste în Francia, Preston în Anglia. Wrestedt sat în Prusia, Andrest sat în Francia.

4. Sufixul *iste*.

Boiste în jud. Neamț, Băistea de jos și de sus și Boistea lui Gălu în jud. Buzău. — Brănistea 19 localități în România; din Braniste s'au format Branisteni 4 sate. — Budistén 1 sat, Budisténa 3 și Budisténca 1 sat, — (din numele Budiste, ce altcum în România nu există). Călniste përiu și plaiu în jud. Vlașca; Cănepiste loc izolată în jud. Băcău, de altcum e cuvânt comun. Corotiste pichet de graniță la Brăila. Grădiste 16 localități, de aci Grădisténca o lo-

calitate; din Gradiste e Gradistén. Horodiste 2 sate în jud. Dorohoiu și Iași; Iariste sat în jud. Putna; Loviste plaiu în jud. Argeș, — Moștiste plaiu și 4 localități în jud. Ilfov, — Rariste sat în jud. Prahova, Pociovaliste 5 locuri în felurite județe, Polotiste 2 sate și përiu (după numele satului) în jud. Gorj, — Seliste 35 de localități în felurite județe; Smerdiste baltă în jud. Mehedinț; Teporiste sat în jud. Prahova, Toliste loc izolată în jud. Roman; Tergoviste (și Tergul Vestei) oraș în județul Dâmbovița. Udriste sat în jud. Mehedinț, — tot acolo: Valea lui Udriste, Zvoriste sat în jud. Dorohoiu; Zilisténca sat în jud. Buzău, — dela Ziliste; — isvorul Anestilor în jud. Mehedinț, presupune loc. Aneste, locuitorii Anesti, — ori dela an apă, este locuință, — ori aci e posibil numele Anescu, și Aneșcii.

5. Sufixul *oste*.

Dobrogoște sat în jud. Argeș, și altul în jud. Vlașca. Fratoște moșie nelocuită în jud. Prahova; Iaroste sat și Miloște comună în jud. Valce; Scioște loc izolată în jud. Olt și sat în jud. Teleorman. Borosteni sat în jud. Gorj, — așa se chie-mă și dealul de aprópe, ce e nume reu pentru deal. Forma e: Borosta unde bor înseamnă deal, osta înseamnă locuință, iară eni (în singular an, en, in, on, un=om) în plural: ómeni; a din osta în compoziție se elidéză, iară decă lăm forma aste, și adausul ni, atunci vedem că acésta purcede din eni și astfel și ni înseamnă ómeni.

6. Sufixul *ostie*.

Ostie pichet de graniță în jud. Mehedinț; Sa-moștie sat în jud. Dorohoiu; Zamostie sat în Bucovina.

7. Sufixul *oștița*.

În sufixul oștița vedem, că lângă osta, oste, osti s'a adaus și ta. Acest ta la început a putut fi da=ta loc, — precum am arătat la început, dar ađi ta se póte considerá numai de un diminutiv. — De aceste numiri sânt: Braloștița comună în jud. Dolj; din Braloste. Fraboștița comună în jud. Prahova, — din Fratoste; Fratostița e și munte în jud. Dolj; — numele nu corespunde numelui de munte, ci numai unui de sat. Fra-to din bar-da loc la deal, lângă acesta s'a adaus oste, și apoi diminutivul ta. Jidoștița sat în jud. Mehedinț și Gura Jidoștiței (de bună sémă la un përiu) sat tot acolo. Jidoștița purcede din id, deal, munte, nalt, (de unde mai mulți munți: Ida); dar id s'a iotizat cu i, și acesta a trecut în j, deci jid. Ad, ed, id, od, ud înseamnă munte și tot ce e nalt; ud iotisându-se și i trecând în j, e J-ud-ea țeră în Palestina; Judea a zăcut la dealuri, nălțime. Acest i a trecut în j, de aci: iudeii, judeii jidovii, — acărora nume înseamnă: locuitori de dealuri, de munți, deci: munteni, deleni. — În comitatul Vas se află: Zsidahy adecă dealul Zsida--Jida. De aci e numele comunei Jidovin în comit. Caraș, — din Jid-ova, Jidov-in unde ova e pregiur, în loc, locuință la deal, la nălțime, — și nu precum unii vreu să alle, că la asemenea locuri au locuit Jidovii și ei au fundat comunele.

(Va urmă.)

Dr. At. M. Marienescu.

Sfêrșitul nu justifică mijlócele; nu ajunge cineva la bine prin reu.

*

Lupta cu sine ênsuș cere cel mai mare curaj.

Dela București.

Mișcările electorale, Academicianii în politică. O manifestație prin doliu. Cum p^ote cineva devini om mare. Conferențele dlui dr. Victor Babeș. Institutul bacteriologic. Merite invidiate. Suvenirii neuitate.

Am gândit, că mișcările politice nu prea au es-
presiune mai viuă decât la noi. La București inse
am văd^ut, că agitația este și mai mare. Bărbații nu
mai vorbeau de alte-cele, decât de alegeri, de luptele
partidelor; ba chiar și femeile se interesau, după dna
Darlée, numai de rezultatul alegerilor.

Acésta generală preocupățiune a spiritelor a
avut mare inriuire și asupra sesiunii generale din
anul acesta a Academiei. Nu pentru că d^oră în Aca-
demie s'ar fi făcut discuțiuni politice, ci fiind că mulți
din membrii ei erau interesați, unii punându-și can-
didatura la alegerile de deputați, ce tocmai atunci se
țineau, iar alții av^ond să spriginescă pe amicii lor
de principiu. Asta fu cauza, că unii membrii au lip-
sit cu deseversire dela sesiune, iar de câteva ori nu
s'au putut ține ședințe, nefiind de față membri în
numarul cerut de statute și regulament.

Luptele electorale inse au ajuns la culmea es-
presiunii lor în zilele alegerilor. Într'o sérá me pre-
umblam pe Calea Victoriei. Ajung^ond înaintea Clu-
bului Liberal, v^od st^ond înaintea aceluia lume multă,
care impedează chiar comunicațiunea. Privind sus spre
localul clubului, numai decât aflai cauza acestei aglo-
merățiuni. Balconul er^o invescut în negru, dintr'un
colț flutur^o o flamură de doliu, iar pe negreța balco-
nului se află următ^orea inscripție cu litere albe:
»Cetățeanul nostru Meșchiu a fost omorît de bătăușii
guvernului.«

Într'aceea băt^oții cu gazete strigau oferind publi-
cului ediția cea mai nouă a cutărui diar, care de-
scrie m^ortea lui Meșchiu. Mi-am cump^orat și eu un
diar. Er^o plin-plinuț numai de mișcările electorale;
literatură, teatru, arte, știință, viață socială — pen-
tru acela nu există, dar numele Meșchiu îl zării de
vr'o cinci-zeci de ori. Pacinicul cetățean se dusesse
la alegere, dar acolo bătăușii guvernului l'au bătut,
pentru că er^o cu opozițiunea, a doua și apoi a mu-
rit. Așá spuneau diarele opoziționale.

Dimin^oța următ^ore apărur^o diarele guvernamen-
tale. Acelea demințiau tot și afirmau că Meșchiu nici
n'a fost la alegere și că d^onsul a murit cu m^orte
naturală.

Care va fi spus adev^orul, nu știu. Dar numele
lui Meșchiu multă vreme n'a dispărut din diare. El,
pân' atunci cu totul necunoscut, a devenit om mare,
al cărui nume va figur^o de sigur și 'n anelele parla-
mentare. Așá-i politica; ea ridică omeni din intuneric
și dob^oră nume ilustre . . .

*

În mijlocul luptelor politice, am constatat cu
plăcere, că conferențele dlui dr. Victor Babeș nu s-au
perdut puterea atragătore.

Precum am mai scris în colónele acestei foi,
ilustrul fiu al ilustrului nostru bărbat politic și aca-
demician dl Vincențiu Babeș, ține în fiecare an în
postul mare câte cinci conferențe în institutul de bac-
teriologie, condus de d^onsul cu atăta demnitate.

Aceste conferențe, pe care și regina le-a onorat
cu prezența sa, au devenit atăt de frecventate, înc^ot
a trebuit să se introducă restrîngerea, ca numai cu
bilet să poți intră.

Conferențele încep totdeuna séra la 9 ore și țin
până la 10 și 1/2. Adecă după prânđ, când încep la
București și reprezentațiile teatrale ori alte petreceri
publice. Publicul conferențelor se compune mai cu
sémă din pătura mai cultă a societății, dame și domni
cari se interesază de vulgarizarea științelor, acade-
micieni, profesori, medici, scriitori și tinerimea uni-
versitară.

Când inv^oțatul doctor apare la catedră, aplause
generale îl intimpină din t^otă sala, care apoi îl as-
cultă cu luare aminte încordată. Dl dr. Babeș vor-
bește o românescă deosebită de cea bucureșc^onă.
Pronunță cuvintele mai trăgănat și e în luptă necon-
tenită cu litera »r.« Predarea-i se înțelege bine și e
f^orte instructivă.

Institutul bacteriologic este o dec^ore a Bucureș-
cilor, de care nu se află în tot orientul, ba nici în
cele mai multe state europene.

Renumele lui a trecut și Atlantul-oceanic. Ame-
ricanii au văd^ut de multă vreme, că boii lor suferă
de b^olă și 'n urmă pier. Acésta în fiecare an le fă-
cea multă pagubă, cu t^ote aceste nu puteau ajut^o
nimic, degiaba s'au pus pe lucru toți veterinarii. Dl
dr. Victor Babeș afl^ond acésta, încep^u să facă scru-
tări și descoperi, că b^ola ce om^oră boii s^ont bacte-
riile. Comunică acésta autorităților competente din
America, veterinarii de acolo întrebuițur^o l^ocurile
contrare bacteriilor, de atunci nu mai mor boii în
America. Astfel a făcut institutul de bacteriologie din
București Americii fol^ose de câteva miliarde!

Conducăt^orul seu, dl dr. Victor Babeș, este o
celebritate a lumii medicale-științifice, al cărui nume
figur^oză alătura cu al lui Pasteur și al altor auto-
rități consumate, căci afară de aceia nime n'a făcut
atâte descoperiri ca d^onsul.

Acésta productivitate fenomenală se esplică prin
faptul, că dsa nu se ocupă decât cu specialitatea sa;
tot ce cade afară de bacteriologie, pentru el nu există,
cu de acele nu se ocupă de fel și astfel nu perde
nici un moment. Așá ni-a spus-o ^onsuș.

Și totuș, acest om, care face atăta on^ore Ro-
mâniei, care ar fi intimpinat cu cea mai mare bucu-
rie la ori care catedră universitară europeană, la Bu-
curești nunumai nu se bucură de stima și distinc-
țiunea meritată, dar este chiar șicanat. S^ont acolo
unele cercuri, se 'nțelege medicale, care în lipsa ta-
lentului și pregătirii lor, privesc cu pizmă și reutate
succesele ne mai auđite ale tinerului lor coleg și-i
fac viața grea și amară. Credem inse, că bunul simț
al opiniunii publice va da de gol aceste intrigi me-
schine și va mătură din cale pe toți piticii.

După conferență, poștiți de dnii Babes, fiul și
părintele, luarăm ciau la dl conferențiar, dimpreună
cu o mică societate, din care făcea parte și dl D.
A. Sturdza, unul din bărbații de stat al României,
care mai cu sémă a stăruit ca dl dr. Victor Babeș
să fie chemat la București.

Aici, dar în deosebi la prânđul la care luarăm
parte peste câteva zile, avurăm ocaziune a face cu-
noștința dnei Babeș, ficia dlui Carol Torma, profesor
universitar în Budapesta și membru onorar al Aca-
demiei Române. O sérá acésta, în care societatea dis-
tinsă, spiritul vesel al seriosului nostru bacteriolog și
manierele de adev^orată damă de salon ale dnei Ba-
beș ne-au imprimat suvenirii neuitate.

Iosif Vulcan.

Ținta unui lingușitor e de a plăc^o; aceea a ami-
cului e de a fi folositor.

*

Pasiunea este dușmana înțelepciunii.

Sesiunea generală a Academiei Române.

— In 1891. —

X.

(Incheiere.)

Ședința din 15/27 aprilie. Se citește procesul verbal al secțiunii științifice pentru ședința dela 15 aprilie 1891, prin care arată că secțiunea s-a constituit biourul, alegând președinte pe dl N. Kretzulescu și vicepreședinte pe dl general St. Fălcoian.

Se procedează la a treia votare asupra propunerii d'a se acordă dlui Gr. Stefanescu premiul Năsturel-Herescu, pentru scrierea sa »Curs elementar de geologie.« Rezultatul votului este 17 voturi pentru, 5 contra. Dl președinte proclamă votul, prin care s'a acordat dlui Gr. Stefanescu premiul Năsturel-Herescu de 4000 lei. Dl Gr. Stefanescu mulțumește pentru onoarea ce i s'a făcut.

Se procedează la a doua votare asupra propunerii de a se acordă dlui G. G. Meitani premiul Eliade-Radulescu de 5000 lei, pentru scrierea sa »Studii asupra constituției Românilor.« Rezultatul votului este: 20 voturi pentru, 3 contra. Dl președinte proclamă votul, prin care s'a acordat dlui G. G. Meitani premiul Eliade-Radulescu de 5000 lei.

Dl V. Babeș citește raportul comisiei financiare, prin care se constată, că averea Academiei s'a urcat peste două milioane de lei.

Se procedează la alegerea delegației. Președinte se alege unanim, cu 22 voturi, dl Ion Ghica; vicepreședinți dl Nicolae Ionescu cu 20, general Fălcoian cu 17 și dl B. P. Hașdău cu 16 voturi.

Îndată după alegere, s'a espediat dlui Ion Ghica, următoarea depeșă: »Te felicităm cu fericire și în acest an ca alesul nostru președinte. Să trăiești încă mulți ani sănătos și voios și înavuțind literatura română. Colegii îți sunt vicepreședinții, Hașdău, Ionescu, Fălcoian, secretar general Sturdza.« Kogălniceanu, G. Barițiu, N. Kretzulescu, P. S. Aurelian, Papadopol-Calimach, Bacaloglo, Hașdău, G. Sion, Sturdza, Fălcoian, Caragiani, A. Roman, V. Maniu, N. Ionescu, Cobălcescu, Brândză, Vulcan, P. Poni, Quintescu, Negruzzi, Porcius, V. Babeș. (Domnul Ioan Ghica a răspuns colegilor sei academicieni prin telegrama următoare: »Mulțumesc din suflet scumpilor noștri colegi pentru onorul ce mi-au făcut. Regret cu atât mai mult, că starea sănătății mele nu mi-a permis anul trecut a-mi împlini datorile ce-mi impunea o așa de înaltă încredere. Sper cu voi, că anul care va începe va fi mai priincios pentru sănătatea noastră a tuturor. Trăescă Academia Română, emblema unității naționale și a progresului. Ioan Ghica.«)

Secretar general, pe 7 ani, se alege unanim dl D. A. Sturdza, carele luând cuvântul, mulțumește prin termeni foarte călduroși pentru distincțiunea ce i s'a făcut și cu această ocaziune. Dl vicepreședinte B. P. Hașdău îl salută în numele Academiei; iar dl M. Kogălniceanu îl felicită ca fost președinte și ca actual membru.

Se pune la vot propunerea ca membrii Academiei să nu mai pótă concurge cu lucrările lor pentru premiile anunțate de Academie. Rezultatul votului este 16 voturi pentru și 7 contra. Dl președinte proclamă, că propunerea s'a primit.

*

Ședința publică de incheiere, în aceeași zi după mieznoapte la 1.

Dl Iosif Vulcan citește oda sa: »La jubileul Academiei Române.« Se va publica în Anale. (A se vedea nr. 16 al »Familiei.«)

Dl Gr. Tocilescu citește un memoriu asupra monumentului dela Adam Clisi, în Dobrogea. Acest monument, care e situat în depărtare de 30 kilometri de Medjidie, stă 185 m. deasupra nivelului mării, se consideră ca una din cele mai importante descoperiri epigrafice. Conte Moltke vorbește despre el în ale sale epistole asupra evenimentelor din Turcia (1835—1837), Carol Wutza în opul său »Călătorii în Orientul Europei« (1856), I. Michel în »Lucrările de apărare ale Românilor în Dobrogea«, Carol Peters în ale sale »Studii asupra geografiei și geologiei Dobrogei« (1867). Dl M. R. Opran, pe când eră încă prefect la Constanța, a dispus să se facă săpături sistematice la Adam Clisi și în a. 1882 și-a început studiul științific sistematic asupra monumentului, sub direcțiunea dlui Gr. Tocilescu, care a aflat toate sculpturile, toate inscripțiunile, toate petritele, afară de două, care sânt acum la Constantinopol, transportate acolo prin un pașă turcesc. Cu concursul dlui M. G. Nieman, eminentul profesor al Academiei de arte frumoase din Viena, dl Tocilescu a reconstruit monumentul așa precum a fost în anticitate. Dănsul a făcut o amănunțită descriere acestei reconstrucțiuni și a spus pe larg legendele legate de monumentul dela Adam Clisi. El crede, că monumentul a fost ridicat de Traian pentru glorificarea victoriilor sale asupra Dacilor.

Dl secretar general D. A. Sturdza citește un rezumat al lucrărilor sesiunii generale.

Și cu acesta sesiunea generală se încheie.

Bonbone.

— Dl deputat e acasă?

— Nu, dle.

— Când pot să-l găseșc?

— E foarte greu, când coconășul îmi ordonă să spun că nu e acasă, nu pot ști când se întorce.

*

Stăpâna. — Marișo, ai schimbat apa peșcilor?

Marișo. — Ce s'o schimb cocónă, că n'a bătut încă p'a veche?

*

Între două gentile membre ale secului frumos:

— Nu înțeleg ca cineva să înșele pe aprăpele seu.

— Se vede că nu ești măritată...

*

— Prietene, viu să-ți cer un serviciu.

— Care?

— Te rog să-mi servești de martor.

— Vrei să te bați?

— Nu; ci să me 'nsor, »mai întieiu.«

Ilustrațiunile din nr. acesta.

I

Biserica Dómna Balașa în Bucureșol.

— Veți ilustrațiunea din fruntea foii. —

Una din clădirile cele mai frumoase ale capitalei Bucureșci, este biserica Dómna Balașa, despre care vorbirăm de multe ori în colónele foii noastre și pe care o prezentăm cetitorilor noștri de astadată prin ilustrațiunea din fruntea foii.

Acosta biserică, pe malul drept al Dimboviței, în mijlocul unui parc mare și 'n fața clădirilor bran-coveneșci, cari cuprind asilul, școala și stabilimentele de spitaluri, este o zidire nouă, care s'a terminat în anul 1885.

Făcută în stil bizantin și cu un lucu strălucit, totă îți ofere vederea cea mai încântătoare. Fațada dela intrare inse te atrage mai mult, căci e decorată cu un portal admirabil și plin de splendore. Interiorul te 'nuimește și mai mult; iconostasul, pictura murală și de pe ferești, candelabrele și feșnicele, toate sânt obiecte de artă; bogăția aurului și argintului strălucește mitic în semi-intunericul ce planază asupra tuturor.

Acosta e biserica lunei elegante. Aici se fac cununile din societatea alasă. Corul ei este cel mai escelent din București.

Intręga clădire s'a făcut și se susține din fundațiunile princiare ale Dómnei Balașa, fiica lui Constantin Brancovan vodă, a cărei statuă se află lângă biserica, în fața asilului. Artiștii cari au făcut planul bisericii și l'au executat, sânt: arhitectul Benesch din Germania și pictorul Koth din Austria, cari prin acosta biserică ș-au făcut și șieși un monument neperitor.

II

Regina nopții.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 269, —

Ilustrațiunea de pe pagina 269 a foi nōstre infătoșeză o figură a balurilor costumate. Acest tip de femeie este intruparea durerii intime și a liniștei de nōpte, o copie după tabloul pictorului Renard. Fața ne impresioneză cu espresiunea unei dureri sfășietore; acosta impresiune se mai măreșce prin pērul negru ce cade 'n unde, cu vēlul de-asupra lui și prin întregul imbrăcămēt de doliu. Costumul se completză admirabil prin semiluna deasupra capului și prin stelele de aur și de argint de pe vēl.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoiri literare și artistice. Dl. *Zacharia Boiu*, membru corespondent al Academiei Române, a publicat la Sibiu doue ode, una »La jubileul de 25 ani al Academiei Române«, cealaltă »La jubileul de 25 ani al suirii pe tron a Maj. Sale regelui Carol I al României.« — Dl. *Mandrea*, membru la curtea de casație din București, a găsit la Bălcești toate dosarele guvernului român dela 1848; dsa va publică un studiu asupra acestei insemnate descoperiri și va oferi în urmă dosarele Academiei Române. — Dl. *Văcărescu*, ministru plenipotențiar al României la Viena, va scōte o nouă edițiune poporală din lucrarea sa »Luptele Românilor.« — Dl. *Const. Hurmuzachi* a publicat în limba germană câteva studii coleoptero-logice privitoare la Bucovina.

Documente privitoare la istoria Românilor. Sub acest titlu a apărut la București un mare volum, sub auspiciile Academiei Române, în seria Hurmuzachi. Volumul conține documente din anii 1451—1510, adunate, adnotate și publicate de dl. Nic. Densușian. Documentele dau lumină despre epoca lui Ion Corvinul și a lui Ștefan cel mare, despre tractatele lui Ștefan și ale fiului seu Bogdan cu regii Poloniei și despre relațiunile dēnșilor cu papa Sixtu V., și cu papa Iuliu II., despre invasiunile Tătarilor și ale Turcilor în țerile române, despre luarea Chilie și a Cetății-albe din posesiunea Moldovei, și despre posesiunile voievoților din Moldova în Transilvania (districtul Ciceului și al Cetății de baltă). Aflăm aici documente despre starea politică și administrativă a românilor din Banat, din țera Hațegului, din districtul Făgărașului și al Almașului, din țera Bârsei, Valea Rodnei și din Maramureș; documente despre nobilii și chinezii români de dincōci de Carpați, tractatele

de unire incheiate între cele trei națiuni privilegiate din Transilvania în contra românilor de acolo; documente despre dreptul consvetudinar al românilor din Banat numită jus Valachiae, despre esportul de vin al țerilor românești în seculul al XV-lea, și diferite acte despre propaganda catolicismului în Transilvania, despre episcopțiile catolice ale Milcoviei și Argeșului și despre emigrarea sēcuiilor în țera românească și în Moldova. În fine aflăm aici un document prin care Domnul țerei românești, Radul cel mare, pune la 1502 cestiunea de revindecare a Făgărașului și a Amnașului, și cere dela regele Ungariei, ca să restituie țerei românești aceste doue ducate. Afară de aceste volumul present mai conține și tabela geneologică a familiei Voevoților români Dragu și Balcu din Maramureș, elaborată de dl. Densușianu pe basa documentelor contimporane (1365—1555), precum și portretul în colori al lui Ștefan cel mare, Domnul Moldovei, după evangelia dela Voroneț.

Publicațiunile societății Petru Maior. Am scris și noi, că societatea Petru Maior a tinerimei române studioșe din Budapeșta a decis înainte de asta cu patru ani, ca din incidentul jubileului de 25 ani al existenței sale, să publice un album, compus din lucrările principalilor scriitori români. Acum aflăm, că societatea nefind spriginită din partea scriitorilor, a fost silită să renuncie la acea publicare. În locul acelu album inse societatea va publică în fiecare an cea mai bună lucrare șciintifică seu literară, care se va presentă din partea membrilor. În anul acesta se va publică tragedia națională »Horia«, de dl. Ghiță Pop, una din piesele care astă-iernă au concurs pentru premiul anunțat de Teatrul Național din București.

Premiu literar. Societatea geografică română din București pune la concurs, pentru premiul »Frații George Assan« (1000 lei), »Geografia economică a României.« Iată condițiile: 1, Lucrarea va formă un volum aprocsimativ de 200 pagini; formatul Buletinului Societății geografice. 2, Termenul trimiterii manuscriselor se ficsză până la 31 decembre 1891. 3, Lucrarea premiată devine proprietatea Societății Geografice. 4, Programa amēnunțită pentru acosta lucrare și ori și ce alte deslușiri se pot obține dela dl. secretar general al Societății (Str. Vestei, 4.)

Diare noue. *Gazeta Copiilor*, o nouă publicațiune periodică pentru copii, va apără la 10/23 iunie în București. — *Tribuna Liberă* va apără la Craiova, sub direcțiunea unui comitet de redacție. — *Naționalul*, diarul conservator, va reapără la București, sub direcția dlui I. N. Iancovescu.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Representațiunile teatrale române din Viena s'au incheiat înainte de vreme, căci publicul le-a cercetat forte slab. Afară de piesele anunțate și de noi în nr. trecut, s'a jucat încă »Romeo și Julietta«, adeca cu totul patru, între care n'a fost nici una românească. Resultatul material, după cum s'a putut și din capul locului, n'a fost dar mulțumitor. Efectul artistic s'a atins mai cu sēmă în »Nero.« După reprezentația din urmă membrii societății »România Jună« au făcut artiștilor români ovațiune. Președintele societății a rostit câteva cuvinte, spre a felicita pe artiști și dl. Manolescu a respuns. A două și aceeaș societate a oferit artiștilor un banchet în sala Rudolf. Dl. Mircea Dimitriadi ridicând un toast în onōrea presei vieneze, dl. Marcus Brociner a respuns urând prosperitate și glorie României și artiștilor români. În urmă dnii Manolescu, M. Dimitriadi și dna Romanescu au declamat felurite bucăți literare.

Corul bis gr. or. rom. din Lugos arangeză luni a doua și de Rusalii la 10/22 iunie a. c., în grădina otelului »Concordia« o petrecere populară cu concert. Programul concertului: »Motto« de N. Popovici; »Doină« cor bărb. de Vorobchievici; »Oșténul român« cor micst. de G. Musicescu; »Stăncuța« cor micst. de G. Musicescu; »Baba și Moșnegul« cor micst. de G. Musicescu; »Răsai lună« cor micst. de G. Musicescu; »Resunet« cor micst. de G. Musicescu; »Cisla« cor bărb. de C. Porumbescu.

Musicarii noue. Au apărut în editura magazinului de muzică Gebauer din București. »Mi-ai spus să plec«, cuvinte de Carol Scrob, muzică de George A. Dinicu. »Sânt părăsit«, cuvinte de M. E. Papamichalopol, muzică de Năstase Ionescu, chitarist.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școlii bisericești și școlare. Maj. Sa monarcul a dăruit din cassa sa privată bisericii române gr. or. din Fizeș-Sân-Petru suma de 150 fl., iar bisericii române gr. c. din Săcel 100 fl. — *Em. Sa dl dr. Silvestru Morariu-Andreevici*, arhiepiscop și mitropolit gr. or. din Cernăuți, a fost primit la 8 l. c. în audiență de către Maj. Sa monarcul. — *Dl Ioan Ciocan*, directorul fondurilor școlare năședene, ș-a dat dimisiunea din postul seu. — *Dl Ghița Pop* a depus la universitatea din Budapesta cenzura de profesor din filologia modernă. — *Dl Aurel Popovici*, paroc gr. or. în Chișoda, protopresbiteratul Timișorii, a dăruit împreună cu soția sa bisericii de acolo un prapore în preț de 100 fl.

Doctori noi. *Dl Iosif Blaga* și *dl Valeriu Branște* au fost promovați la universitatea din Budapesta la gradul de doctori în filosofie. — *Dl Emanuil cav. de Flondor* a fost promovat la universitatea din Cernăuți la gradul de doctor în științele juridice. — *Dl Enea Draia*, candidat de avocat în Abrud, a fost promovat la universitatea din Cluș la gradul de doctor în științele juridice.

Universitarii români premiați. Din Cluș primim informațiunea îmbucurătoare, că senatul universitar de acolo a premiat, la încheierea anului școlar, trei români. Aceștia sânt dnii Gavril Precup, Ioan Nicora și Ioan Radu; fiecare a primit câte 50 fl., cei dintâi pentru teme în limba română, cel din urmă pentru resolvierea unei teme din matematică.

Fundațiunea universitară Carol I. Banca României va da institutului universitar Carol I un venit anual de 1500 lei, iar *Dacia-România* un venit anual de 1000 lei.

Gimnasiul din Blaș. Esamele publice la gimnasiul din Blaș s'au început mercuri la 17 l. c. și se vor încheia la 30. În ziua aceea se va ține încheierea anului școlar, celebrându-se un Te-Deum, după care se vor ceti clasificările și se vor împărți premiile.

La Blaș esamele de calificare pentru învățatori s'au ținut la 1—4 iunie st. n. S'au însinuat 40 de învățatori, dintre aceștia au fost admiși la examen 35, anume 30 învățatori și 5 învățătoare. Dintre aceștia 24 au fost declarați calificați, 4 s'au respins, învățătoarele s'au admis tôte. Doi enși s'au retras.

CE ENOU?

Hymen. *Dl Teodor Fașie*, avocat în Beinș și deputat sinodal al eparchiei gr. or. aradane, s'a cununat cu dna vęd. Fabritius, proprietară de farmacie

în Mehadia. — *Dl dr. Iosif Turcu* s'a logodit la Viena cu dșora Olga Lacescu.

Școlii personale. Maj. Sa monarcul va merge la toamnă și în Banat, cu privilegiul manevrelor corpului VII; la 16 septembrie va sosi la Oravița și la întorcere va cerceta expoziția economică și industrială din Timișoara. — *Regele și regina României* vor pleca la băi în străinătate, unde vor petrece o lună de zile. — *Dl M. Kogălniceanu* s'a dus la Paris spre a se supune unei operațiuni chirurgicale. — *Dl dr. Gerasim Barbu*, notar la tribunalul din Mureș-Oșorheiu, s'a numit subjude la judecătoria cercuală din Brașov.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Deș* va ține adunarea sa generală la Deș în 6 iulie n. sub presiul dlui director Aug. Muntean, secretar dl Petru Mureșan. — *Despărțământul Reghin* se va întruni în adunare generală în Reghin la 22 iunie n., în școla gr. c., sub presiul dlui director P. P. Barbu, cassar dl Abs. Todea, secretar dl Sever Barbu. — *La Mociu* nu s'a putut ține adunarea constituitoare a despărțământului, căci s'au adunat prea puțini. — *Despărțământul Abrud* va ține adunarea sa generală în Ofenbaia la 12 iulie n., sub presiul dlui director Ioan Danciu. — *Despărțământul Cohalm* va ține adunarea sa generală în Cohalm, la 11 iulie n., sub presiul dlui director Nicolae D. Mircea, notar dl Andrei Stroia. — *Despărțământul Ciachi-Gărbăului* s'a convocat de către viceprotopopul Ioan Hațegan la constituire în Ciachi-Gărbău la 1 august n.

Reuniunea femeilor române din comitatul Huniadorii a ținut la 1/13 maiu adunare extraordinară, despre care abiă acuma primim următoarele informațiuni: Adunarea a fost bine frecventată; au luat parte dōmnele și domnișorele Maria Moldovan, Maria Pecurar, Elisabeta Danila, Maria Mureșian, Vilma Moldovan, Elena Tulea, Maria Dima, A. Thiulescu, Ida Mureșian, Luisa Pop, Catița Filimon, Elisa și Elena Iancu, Valeria Moldovan, Gliceria Mihuț, Tecla Luculeț, Susana Csatt. S'a decis ca membrele reuniunii să dea tot springul dămeilor române din Hațeg, ca cu ocaziunea adunării generale din Hațeg a Asociațiunii transilvane să pōtă arangia o expoziție de industrie țerănescă. Totodată s'a hotărît ca Reuniunea să arangeze o petrecere de vēră în comuna Băița. Pentru arangiere s'au rugat dōmna Anastasia Moldovan și dșora Valeria Moldovan.

Petrecere de vēră în Arad. Junimea română studiosă din Arad a dat acolo joi la 11 iunie n. o petrecere de vēră în Ciala, care a reușit foarte bine. Au luat parte următoarele dōmne: Hortense Suciu n. Paguba, Ecaterina Paguba, Costean, Cadar, Raicu, Telescu, Adamovici, Dogar, Moldovan, Stef, Prodanovici, Beleş, Olariu, Mihaiescu, Don, Denco și dșorele Constanța Gurban din Buteni, surorile Adamovici din St. Nicolae mic, Livia Goron, Anița Moldovan, Flōrea Cure, Ilma Niga, Lucreția Vucu, Elena Popovici, Flōrea Pescu, Livia Pap, Aurelia Beleş, Maria Stoian, surorile Dogar, Danița Savonescu, Cornelia Moise, surorile Sida, surorile Gruici, Irina Vărădu, Vilma Macinic, Gizela Erdélyi, Elisabeta Antal, surorile Tomi, Cornelia Precuz, Vilma Ianoși, Etelea Sida, Catița Lucașiu.

Societatea sciintifică și literară din Iasi, încheiând anul al doile al existenței sale, a ținut sâmbăta trecută, 1/13 iunie, o serbare, cu următoarea programă. Sēra la 8 ședința publică în aula universității. Dl președinte G. Cobălcescu a cetit o dare de sēmă despre starea și activitatea societății; dl secretar general Gr. C. Buțorean a cetit raportul seu asupra lucrărilor sevērșite în sinul societății. Apoi vicepreședintele dl A. D. Xenopol a cetit lucrarea sa intitulată »A doua domnie a lui Nicolae Mavrocordat

in Moldova»; dl Vas. Buțurean «Dare de sémă despre lucrările lui Dim. Vlădescu» și dl Nic. Leon a cetit lucrarea dlui Antipa »Constituția bacteriilor și a organismelor.« Duminecă după miédăși s'au făcut excursiuni la Cotnari și la Hârleu.

Reuniunea femeilor române gr. o din Blaș. Membri fondatori ai reuniunii, după »Unirea«, sânt dómnele: Rosa Muntean, Iuliana Vancea, Maria Hossu (Mureș-Oșorheiu), Ana F. Negruț, Aurelia Oltean, Elena Nestor, Ana Crișan n. Vestemean, Maria Tipograf, Ana Vlassa Cicudi, Amalia Papiu, Leontina Negruț, Maria Vlassa Cicudi, Otilia Negruț, Elena Cirlea (Alba-Iulia), Maria Stoica, Susana Câmpian (Ibăștaleu), și Victoria Bozac n. German (Sâmbotelec).

O nouă societate română de navigațiune »Galații« află, că o societate română de navigațiune pe Prut și eventual pe Dunăre s'a format de cetățeanul gălățean, dl G. Popovici, cu scop principalmente de a transportă cerealele din părțile de sus ale Prutului până pe la Rădăuți, chiar când apele vor fi scăđute. Remorquere și șleपुरi speciale sânt pe cale a se comandă, așa că în tómnă, mult in primăvéra viitoare, să-și începă navigația. Societatea de navigațiune română ar fi dispusă să avanseze chiar și bani încărătorilor sei.

Petreceri de véră. La Blaș reuniunea femeilor române gr. c. va arangia la 22 iunie n. petrecere de véră in »Grădina Comșa« din Veza. Inceputul la orele 4 d. m. Petrecerea se va continuă in sala cea mare din »Hotelul Univers. — La Deș, cu ocașiunea adunării generale a despărțământului XVII al Asociațiunii transilvane, la 6 iulie n., tinérimea română va arangia bal in Otelul Englez, in folosul bibliotecii despărțământului. Comitetul arangiator se compune din dnii: dr. Teodor Mihali, președinte. Clement Barbul, Gavril Buzura, Ioan Cherecheș, Nicolae Hossu, Alecsa Hossu, Gavril Carșai, Aurel Oltean, Vasile Pop. Simion Rusu, Ioan Sleam, dr. Gavril Tripon, Dionisiu Vaida. — La Abrud reuniunea femeilor române de acolo va arangia ađila 20 iunie n. petrecere de véră in Prater; vinitul curat e destinat in folosul școlei române de fete din Abrud. — La Sibliu maiialul școlei de fete a Asociațiunii transilvane, precum și al școlei de fete susținută de reuniunea femeilor române din Sibliu, s'a ținut la 8 iunie n. — Tot acolo reuniunea română de cântări arangeză ađi sâmbătă la 20 iunie excursiune in Dumbrava. — Școla din Poptaca a serbat joi la 11 iunie n. maiialul seu in Dumbraviță. — »Societatea Junimea« din Cernăuți a arangiat joi la 11 iunie n. o excursiune la Cecina. — Tinérimea română selăgiană va arangia la 28 iunie n., cu ocașiunea esamenului școlei de fetițe a Reuniunii femeilor române selăgene, o petrecere de véră, in favorul fondului acelei școli, in Șimleul-Silvaniei, in localul teatrului orășenesc. Președintele comitetului arangiator e dl Cassiu Măniu, secretar dl Iosif Diamandi, cassar dl Vas. Oros, controlor dl Vas. Pop.

Ion Orth declarat mort. Declarația de mórte a lui Ion Orth (fostul archiduce) s'a făcut la Viena in cea mai mare tăcere și tot astfel i s'a deschis testamentul. Reposatul a lăsat ceva și rudelor sermaneii sale femeii, care a perit cu el in valuri. Un frate al nevastei, actor in New-York, a sosit deunăđi la Viena să-și primescă partea de 100 mii florini.

Institute de credit. Albina. Direcțiunea institutului »Albina« din Sibliu s'a intregit, alegându-se in locul reposaților Elia Macellariu și dr. Ioan Moga, dnii Ioan Badilla, jude la tribunalul r. din Sibliu și Pantalion Lucuța asesor consistorial tot acolo. — Crișana din Brad ș-a inceput activitatea in 1 iunie n. cu un capital de 3000 fl.

Șoiri sourto. Și la Iași s'a format un comitet

pentru ridicarea unui monument lui Ion C. Brătianu, compus din dnii A. Vizanti, A. Densușian și N. Gane; acest comitet se va pune in relațiune cu comitetul central. — La București tramwaiul electric de pe bulevard va fi pus in circulație in luna iulie. — Telegrafierea are să fie mai ieftină; tacsă fundamentală se va șterge, pentru fiecare cuvânt se va plăti 3 cr., tacsă minimală va fi de 10 cuvinte, 30 cr. — Camera de comerciu din București va clădi in colțul bulevardului și strada Academiei un palat strălucit. — Ministrul justiției a decis să inființeze câte o curte cu jurați in tóte orașele unde se află table regești. — Bancnotele de 1 fl. incep a se cam rări, căci de câteva zile la vistieria statului acele nu se mai edau, ci in locul lor s'a pus in circulație bani de argint de câte 1 fl. — La școla de cadeti din Sibliu cu inceputul anului școlar viitor se vor primi 30—35 de aspiranți in anul prim.

Neorólogo. Alessie Olariu, preot gr. or. in Gura-Sada, părintele dlui Alessiu Olariu avocat in Deva și al dlui Ioanichiu Olariu, funcționar la tribunalul din Deva, a incetat din vieță la 19/31 maiu, in etate de 71 ani. — Constantin Bărcănescu, profesor de cânt la școla centrală de fete din București, director al școlei dela Dómna Balașa, șef al corului acelei bisericii, a murit la București in săptămâna trecută. Prin mórtea lui musica română a perdut un cultivator cu talent. — Elia Pisco, preot gr. or. in Petri-faleu, a reposat la 10 l. c. in etate de 59 ani.

OGLINDA LUMEI.

Șoiri străine. Príncipele G. Bibescu a fost numit membru corespondent al Academiei franceze, pentru scierile sale politice și istorice, in secțiunea științelor morale și politice; dsa e primul român, căruia Academia franceză i face acésta onóre. — Studenții români din Berlin s'au constituit intr'o societate științifică și literară sub auspiciile universității de acolo, cu numele »Societatea studenților români dela universitatea Fr. Wilhelm din Berlin.« — La congresul de chirurgie din Paris România va fi reprezentată prin dl dr. Severean pentru facultatea de medicină și prin dl dr. Demostene pentru serviciul sanitar al armatei. — Țarul a cumpărat din espoșiția franceză din Moscova obiecte pentru un milion șapte sute de franci; când a vėđut grupele de soldați francezi, a đis: Iată amicii noștri! — Prințul de corónă al Germaniei, care o să implinescă in curėnd đece ani, va avé o casă militară; in acelaș timp va fi inserat in cadrele armatei cu gradul de sublocotenent. — Sultanul negoțiéză cu Krupp pentru o comandă insemnată de tunuri și muniții; Krupp a fost la Constantinopol și a fost primit de sultan. — Șahul Persiei s'a invoit să dea mai multe bucăți de pământ, pe care să se stabilescă ovreii alungați din Rusia. — Monetăria din Paris a primit comanda, dela sultanul de Maroc, pentru baterea unei sume de 20 milioane de bani aur, pentru usul imperiului african. — Studenții din Paris, după studenții din Turin, Neapol, Geneva și după cei belgiani, intimpină cu multă căldură memoriul studenților din România; acésta intimpinare se manifestéză prin un articol inserat in organul »Asociațiunii generale a studenților« din Paris. — Impăratul Germaniei e unul dintre cei mai buni țintași din armata germană. La tragerea in porumbel, organizată de ofițerii regimentului gardei, care a avut loc la Spandau, Wilhelm II a intrecut cu 40% cifra medie a punctelor obținute de ofițeri.

Moștenitorul tronului englez a ajuns in o situațiune foarte neplăcută đilele trecute. Sir W. Gordon-

Cumming a intentat proces contra mai multor membri din aristocrație, cari l'au acusat că dânsul joca fals. In desbaterea procesului s'a constatat, că jocul de cărți prea s'a răspândit in aristocrația engleză și că ênsuș prințul de Wales. moștenitorul tronului, ia parte la jocuri hazarde. Din cauza acêsta opiniunea publică s'a revoltat in contra lui.

Un tren cădut in apă. Grozavă nenorocire s'a întâmpnat in duminica trecută între Basel și Mönchenstein in Elveția. Podul dela Birs s'a rupt sub greutatea trenului dus de doue locomotive, aceste amândouă cădura in apă și traseră cu ele și patru vagoane pline cu călători. Numerul morților se urcă peste 100. Cei mai mulți nenorociți sânt elvețiani, cari au voit să cerceteze festivitatea cântăreților dela Mönchenstein.

O școlărită de 60 de ani. Pe băncile unei școli elementare de lete din Kansas șede o bătrână de 60 de ani și învêta cu multă sirguintă scrierea și citirea. Ea vine in fiecare zi după prânz la școlă cu placa și cu abecedarul subțioră și se aședă la rënd cu celelalte școlărite, între cari se află și nepôtele ei in vîrstă de șase și de opt ani. Ea țice că ar veni și dimineța, dar trebuie să-și gătescă de mâncare și să-și ție menagiul. Bêtrâna a făcut progrese repezi in citire; cu scrierea inse merge mai greu, de ôre-ce mâna-i tremură. Ea declară, că va învêta la școlă atâta timp până ce va puté citi un jurnal și să scrie singură o scrisóre.

Călare in giurul lumii. Un cetățean din Soest vré să facă tómnă asta pe spatele calului seu o călătorie in giurul lunei. El va face mai înteu la Chicago mai multe pariuri, apoi va continuă de acolo drumul seu până la San Francisco. Până la Shanga, el va întrebuintă corabia, pe la inceputul lui aprilie va fi la Peking, dealungul zidului chinéz și prin Siberia rusescă, va ajunge la Orenburg, apoi peste Petersburg, Berlin, Colonia și Paris, el va călări până la Havre. Aci se va imbarcă pentru New-York, de unde va continuă călătoria până la Chicago.

Duel între șahliști. Cei mai mari maestri ai șahului, Steinitz și Cigorin, au jucat deunăzi între Petersburg și New-York, pe cale telegrafică doue partide. A invins tinêrul rus Cigorin. Resultatul acesta e un adevêrat eveniment in lumea șahului și a produs cu atât mai multă mirare, cu cât Steinitz la concursul de șah ce s'a ținut anul trecut la Havanna a eșit victorios hătênd fără escepțiune pe toți adversarii sei, între cari și pe Cigorin. Clubul de șah din Havanna a publicat imediat un premiu de 2000 de dolari pentru un nou concurs care va avé loc la tómnă între maestrii șahului.

PENTRU DÓMNE TINERE.

Pentru spêlarea mânilor. Iată o recetă pentru facerea unui praf igienic cu care să ve spêlați mânilor și să le faceți albe de tot: Săpun alb ½ de Spania redus in pulbere, 300 gr.; carbonat de sodă 50 gr.; făină de grâu fină 500 gr. Ve spêlați cu acest amestec.

A șterge petele. Când nu izbutiți, printr'o simplă spêlătură cu apă curată, să ștergeți petele de noroiu de pe haine, solviți un gălbenuș de ou in puțină apă caldă și frecați locul pêtat și cu amestecul și cu săpun.

Fragile decă le spêlați in apă, perd mare parte din aroma lor. Ca să evitați un asemenea inconven-

nient, puneți fragile intr'o pânză de muselină fină muiată in apă și scuturați; pământul remas pe fragi se depune pe pânză și fragile nu-și perd aroma de loc.

DESCOPERIRI ȘI INVENȚIUNI.

Calculator automatic. In ultima ședință a Academiei de științe din Paris, s'a prezentat o mașină fôrte ingenioasă inventată de dl Marin Dragomirescu, sub-directorul arsenalului armatei române. E vorba de un calculator automatic de trajectóre, care e chemat a revoluționá balistica actuală. Presentarea acestui nou și important instrument a fost făcută de colonelul Sebert, profesor la școlă de aplicație din Fontainebleau. Academia se va pronunță in curênd asupra acestui instrument.

O nouă invenție a lui Edison. După șciri sosite din New-York la Londra, Edison a fost interviuat de curênd decă va espune ceva la esoposiția universală din Chicago. Marele inventator respunde in sens afirmativ. Prin combinarea electricității cu fotografia, el pregătește o mare surprisă visitorilor esoposiției. »Prin invenția acêsta, țice Edison, un om care rămâne acasă, e in stare să vedă pe o pânză figurile actorilor dela operă, pe cari in acelaș timp îi va auzi cu ajutorul telefonului. Decă sistemul meu se va perfecționá, cum sper, se vor puté vedé gesturile și grimasurile actorilor și se va puté cunoșce colórea costumelor lor.« Edison adăogă zimbînd, că sistemul seu va fi bine primit mai ales de lumea sportului. Un amator al boxului va puté să vedă de acasă tótă scena; el va vedé pe spectatori și pe luptători, inclusiv nasurile turtite și vênătăiele de pe obrazul boxerilor.

O casă electrică. După afirmațiunea diarului »Chicago Tribune«, profesorul John Barret va construi o casă electrică pe teritorul esoposiției din Chicago. O sonerie electrică va pune in legătură tóte apartamentele locuinței. Iluminatul de sigur se va face prin electricitate. Un clopot de alarmă va deșteptá familia indată ce un hoț va pêtrunde nóptea in locuință și tótă casa s'ar umplé atunci de odată de lumină electrică. Odăile sânt încălđite și ventilate cu ajutorul electricității. Tot prin electricitate se gătesc bucatele cari sânt apoi duse la mesă pe mici cărucioare electrice. Blidele sânt spêlate printr'o mașină electrică, in care se pot spêla dece mii de farfurii pe zi. Gunoiul e strîns prin măturători electrice. Stăpânul casei are in odaia sa de lucru un telefon și un telegraf la disoposiție. In salon, un fonograf va ține discursuri vestite de ale ómenilor ilustri și va cântá cu glasul cântărețelor celor mai renumite. O păpușă in mărime naturală va representá pe Patti; ea va imită gesturile și zîmbetul vestitei artiste și va cântá cu ajutorul fonografului ascuns in peptul ei.

Căldndarul sêptemănei.

ziua sêpt.	Căldndarul vechiu	Calind. nou	Sórele
	Dumin. Rusalilor Ev. dela Ioan c. 7.		res. ap.
Duminică	9 (+) St. Rosali	21 Alois	4 28 1
Luni	10 (+) Lucia Rosal.	22 Achat	4 28 1
Mărți	11 Ap. Bartol și Bernav	23 Basili	4 38 1
Mercuri	12 Par. Onufrie	24 Ioan Botez	4 38 1
Joi	13 Mart. Achilin	25 Prosper	4 38 1
Vineri	14 Prof. Elise	26 Ieremia	4 48 1
Sâmbătă	15 Prof. Amos	27 Ladisla	4 48 1

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang in Oradea-mare.